

AZG
armenian daily

48 ժամից Լաբլուար կվերադարձվի դադեսինցիներին

ՅՈՒՆԿԵՍԿՈՒՆԻ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, WSJ, AFI: 48 ժամից, ուրբաթ օրը, Իսրայելը դադեսինցիներին կվերադարձնի Լաբլուար հարկը, որը նկատվում է դադեսինցիների «ինսիֆադայի» (հարեով դադեսինցի) ծննդավայրը, որը իսրայելական բանակը միջ է մեկ է ծայրահեղ զգուշացմամբ: Այս հարկում է գանձում Արևմտյան Կամպի «Համաս» կազմակերպության կենտրոնակայքը, ինչը նշանակում է, որ հրեաները Արևմտյան Կամպի են քողարկում «սլանադաս» մի բնակավայր: Մինչև դադեսինցիները վերադարձնվել, իսրայելցիները նախատեսվածից երեք անգամ զորքը հեռացնել Լաբլուարից, կանխելու համար հնարավոր բախումները:

Հսկա ցույցեր Փարիզում եւ Մարսելում

ՓԱՐԻԶ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, AFI: Հակառակ նախորդ օրը վարչապետ Ալեն ժյուսկոյի արած կարելու դիմումներին, այսօր 100 հազարանոց եւ 50 հազարանոց քողովի ցույց տեղի ունեցավ համադաս սասխանաբար Փարիզում եւ Մարսելում: Ինչո՞ւ միջոց, ցույցերը գլխավորում էին երկարադարձյալները, որոնց բռնակի անցնելու սարիքը 50 ի էր իջեցվել, ինչը նրանց դաժանությունից մեկն էր: Երկարադարձյալներին հեռեւում էին մեքսիկո աշխատողները, հրեքները՝ իրենց համազգեստով, ուսուցիչները եւ հանրային մարզի մյուս աշխատողները:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱԼ

ՀՀ նախագահը դաժանական այցով մեկնում է Հնդկաստան

Այսօր Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր Պետրոսյանը դաժանական այցով կմեկնի Հնդկաստան: Այդ ընթացքում նախագահին կուղեկցեն արագորձնախարար Վահան Փափազյանը, արդյու նաբերության նախարար Անոն Սաֆարյանը, սեփականության ոլորտի աշխատողներ, գործարանների սեփուհներ: Ինչո՞ւ այս այցը արագորձնախարար Վահան Փափազյանը, այցը վարուց էր նախատեսված, եւ ծրագրված էր ստորագրել համագործակցության եւ բարեկամության միջոցառման մեծ համաձայնագիր, ինչո՞ւ նաեւ ծյուրային 2 համաձայնագրեր: ՀՀ արագորձնախարարը նեց, քե այս աշխարհադադանական սարածիք մեր արհադին քաղաքականության ոլորտից փոխինչ դուրս էր մնացել: Այժմ արագորձնախարարությունը եւ դեռական այլ կատույցներ ջան են քաղում այդ սարածաբանում Հայաստանի ներկայությունը: Մեր հանրադեռության համար առանձնահատուկ հետախույզություն են ներկայացնում Հնդկաստանը, ճադոնիան եւ Չինաստանը: Վահան Փափազյանը յրազառեց, որ հետագայում Հնդկաստանի հետ առեւտրահարադան կադու հաստատուի Իրանի միջոցով: Ա. Հ.

Ղարաբադի խնդրում Հայաստանը ճնշումների չի ենթարկվել

Վահան Փափազյանի մամուլի սաույխար

ՏԵՐՊ ԱՍՏԵՅԱՆ

«Հայաստանը բուսով կներկայացնի «Համագործակցության համուն խաղաղության» ծուրդի քրանակներում իր մասնակցության անհասական ծրագիրը», այս հայտարարությամբ հանդես եկավ ՀՀ արագորձնախարար Վահան Փափազյանը ԺՆՆ, Բրյուսել եւ Բուդապեշտ կատարած այցերի ամփոփման մամուլի սաույխարում: ԺՆՆում, որ ՄԱԿի գրասենյակին է հանձնվել Ռուդոլֆ Խաչատրյանի մեծադիր նկարը, ՀՀ արագորձնախարարին հաջողվել է լուծել նաեւ Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչության հարցը: Այսուհետ Հվիցադայում ՀՀ դեսպանությունը եւ ՄԱԿի գրասենյակը կգործեն միայն ԺՆՆում եւ ոչ քե Բեռլինում: Բրյուսելում ՆԱՏՕ-ի արագորձնախարարների մակարդակով տեղեկացված խորհրդակցություն, որ հիմնականում քե ներկայացրել է Բոսնիա-Հերցեգովինայի

խնդիրը, Ղարաբադի հարցի նեհարկում չի նախատեսվել: Մակայն, Արբելյանի արագորձնախարար Հասան Հասանովի կրկին իրեն հասուկ արհադայություններով անդրադարձել է Ղարաբադի խնդրին, որից հետո ներկաներին բաժանվել է Վահան Փափազյանի գրավոր դասախարը: Անդրադատարով ՆԱՏՕ-ի հետադարձ մասնակցության խնդրին, Վահան Փափազյանը մեկ անգամ եւս կրկնեց նախկինում ապադր Բրյուսելում այնքան խելացի մարդիկ են նստած, որ գիտակցում են, քե ՆԱՏՕ-ն չի կարող այս քրանում որեւիցե դեռակատարություն ունենալ:

Բանդելու սեղծված կատույցներ, ուստի ավելի մեծ ուսադարձյալներով գիտական ոլորտում համագործակցության վրա: Այնուհետեւ ՀՀ արագորձնախարարը խոսեց Ղարաբադի խնդրի մասին, անհամաձայնություն հայտնելով, քե բանակցություն ընթացքը մեկ է փակուղի: «Այլ խնդիր է, որ կան դժվարություններ, որոնք բարդացնում են բանակցային գործընթացը», ապա նախարարը Հիմա վարձ է արվում ուրբադի քիմիկների միջոցով հաղթանակ սկզբունքային հարցերի վերաբերյալ մարտահղ ղեխուրուումները: Իսկ 1996 ի հունվարին նախատեսվում է կազմակերպել հարադադան մեծ դայանադարի քուրք հերթական նեհարկումները: Առայժմ արագորձնախարարը վերադադարեն մոտեցավ մեր այն հարցին, քե ինչո՞ւ չի նոր փոխգիտումային աուսարկներ կարող է ներկայացնել Հայաստանը: Տես համոզմամբ, Հայաստան այլեւս կարի չունի

Ալեք Մանուկյանի նամակը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին

«Ամանորի քեմին մեր մտուումները անխուսափելիորեն վերադադունում են նախորդ հինգ տարիներին, որոնք հավաքաբար ոլիտի հանդիսանան մեր դասուության ամենամադն քրաններից մեկը: Արդարեւ, Հայաստանը իր անկախությունը ձեռք բերեց երկրադարձի, հադերդային Միության փլուզման, քրափակման ու դասեքադմի ծանր դայանների քրանում: Սակայն համբերությամբ, լավասեությունը, կամով ու աշխատանքով արդեն այդ սխուր օրերը հեքգիտե անցնում են դասուության գրկը՝ հորիզոնի վրա ավելի լուսավոր աղաքա ուրվադեղով», տարեմուտի նախորդակին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր Պետրոսյանին հղած նամակում այսուիսի լավասեություն է հայտնում Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության նախագահ Ալեք Մանուկյանը: Ինչո՞ւ նաեւ է Միության նախագահը, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը սիյուտի հնա

րավորությունները միջոց օգտագործել է հայրենի ժողովրդի քարուրդյան համար: Հիմա, երբ արդեն անկախ է հայրենիքը, Միության տարիների հայրենան դասու ուղեգիրը ավելի խնասադից է դադունում: «Դարերի մեր տաադաններին, անկումներից ու փլուզումներից քեղադոված իմաստությունը, վեծաքուր նախագահ, քարունակում է ոլրն, Մանուկյանը, կարծես խնայեղված է Չեր անձնավորության մեք, ու Դուք խոսեմ ու հեռասե դիվանագիտությամբ կաաքնորդեմ մեր հայրենիքը դեղի աղաքա հով, բարեկեցիկ եւ, ինչու չէ, նաեւ՝ երջանիկ աղաքա: Հախանով, վստաուությամբ եւ լույսով են նայում աղաքային եւ ի քրե քուրհավորում Չեք Ամանորի՝ եւ Աուր Չեուուդի աաիքով ու խնդրում մեր լավագույն գանկությունները փոխանցել նաեւ Չեր ընտանիքի հարադասներին եւ մեր համայն հայրենարնակ ժողովրդին»:

Եվս մեկ միջադեղ սահմանի հարավ-արեւմուտում

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍԱՐԲ: Գեկեմ քերի 11 ի երեկոյան հերթական միջադեղը տեղի ունեցավ հայ ադրբեյջանական սահմանի հարավ-արեւմտյան հասվածում: Ինչո՞ւ նաեւ Մեարիին հայտնեցին Հայաստանի դասուության նախարարության մամուլ ծաուայությունից, ժամը 22-23-ը Ադրբեյջանի գինված ուժերի ստորաքաժանումները փուր ընդմիջումներով տարբեր գինա

սեակներով գնդակոծել են Արարաի քրանի երասխական բնակավայրի դասուական դիրքերը: Տուժածներ չկան: Հայաստանի գինված ուժերի ստորաքաժանումները հակառակորդին ստիղել են դադաբեցնել գնդակոծությունը: Հայաստանի դեռական սահմանի մյուս հասվածներում հարաբերական անդորրը դադադանվում է:

Մերքերը վերադարձին Ֆրանսիացի օդաչուներին

Երեկ Մալի Դվորնիկ հաղադից ոչ հեքու, սերքերի գորերի հրամանատար Ռ. Ալադիլը Ֆրանսիայի գլխավոր քսաքի դեքին հանձնեց օգուստին Մարաեդի երկնում խված Ֆրանսիական օդաչուային ուժերի «Միւււ 200» ինձնարիտի անձնակազմին՝ կադիտան Ֆրեդերիկ Շիֆոյին եւ լեյտենանտ ժոքե Սուվինյեին: Վերջիններս ՆԱՏՕ-ի գինված ուժերի կազմում ուրակոծել էին բոսնիական սերքերի հակաօդային դասուության կեքերը: Այս հարցում իր դրական դերը խաղաց Մուկվայի անմիջական միջամտությունը, ու ի համար Ֆրանսիայի նախագահ ժակ Շիրակը իր քուրհակությունը հայտնեց Բորիս Ելցինին: ժակ Շիրակը գիքեր անձամբ դիմավորեց օդաչուներին:

ԳԵՐՄԱՆԱ

Բոննում հիքասակվեց դեկտեմբերի 7-ը

ՄԻՍԿ ԳՈՒՄԱՅԱՆ

Հասակ քորակից, Բոնն-Մուկվա Դեկտեմբերի 7 ին Բոննի «Բերուկեն-հասու» դալիձում կայացավ Գ.Հ.Հ. ում Հայաստանի դեսուանության կողմից կազմակերպված երաժեսական երեկո նվիրված 1988 ի երկրաքարձի գոների հիքասակին: Երեկոն անցկացվել է Գերմանիայի Բունդսրադի նախագահ իկին ոլորձ Ռիսա Չյուսմուտի դասվաքուր հովանավորությամբ: Բացման ժամանակ ընթերցվել է դեսուան Ֆելիքս Մամիկոնյանին, երեկոյի մասնակիցներին ուրվված ոլորձը, որում իկին Չյուսմուտը մասնավորադես իկել է երկրաքարձի հեքանակով գոնիք մարկանց, անքիվ արերին, այրիացած կանանց ու այն մայրերին, որոնք մինչև օրս փնտրում են իրենց երեխաներին: Ուղերձում նեքել է նաեւ, քե այդ միջոցաուումից զուս կարունակվի օգուրդուն հասկացվի Հայաստանին, հասկադես հիվանդանոցների քիսուարության հարցում: Բունդսրադի նախագահը կոչ է արել, որ նման օգուրդուն հասկացնեն քուր կազմակերպությունները, դասով աքակցվով Հայաստանին իր վերաքի խամնելի դժվարին ճանադարիին: Բր կոլոքում, դեսուան Ֆելիքս Մա

միկոնյանը նեքով դեկտեմբերի 7 ի խորհուրդը, երեկոն դիսարկել է ոչ միայն ողիտես հայոց երկրաքարձի, այլ աղեքի գոն դարձած քուր ժողովուրդների գավակների հիքասակի երեկո: Գերմանիայում Հայաստանի դեսուանը կարտուրկ է նաեւ գերմա

Թուրքիայի առջեւ բացվեց Մախալին միության ճանադարի

Դեկտեմբերի 11 ին Արասուրդում գոմարկից Եվրաքուրդարանի արհադին հարաբերություններին հանձնաժողովի երեքական նիստը: Այն վարում էր հանձնաժողովի նախագահ, գերմանացի խորհրդական Մարտեար: Նիստի օրակարգում հանձնաժողովում Իսուսեյայի ներկայացուցիչ Կադուս Կարնեույի հարադանակ գեկուսագիրն էր Թուրքիայի վերաբերյալ: Հանձնաժողովի անդամները, նախորդ ժամեր ինելով գեկուսագրին, հարկ չիաժարեցին ավելուրդ անգամ այն նեհարկել: Այսուիսով, որոքվեց եվրաքուրդյան դեկ Մախալին միությանը Թուրքիայի անդամությունը: Այդ ոլորում գոմ անցկացվում էր բաց: Արդյունները ցույց սիկցին, որ հանձնաժողովի անդամ 59 խորհրդա

կաններին 42-ը եվրաքուրդ են կոլով, 13-ը դեմ, 4 խորհրդական բացակայել է: Չայներին նման հարաբերակցությունը հօգուս Թուրքիայի հիւրավի անադաքելի էր եւ մեծ գոհունակություն աուսադեց Անկարայի դասուական քրանակներում: Ինչ վերաբերում է քուրական մամուլին, աղա «Չումուրիքեր» դեկտեմբերի 12 ի համարում վերոիքայ եվրաքուրդյան անդադարձով «Մախալին միության ճանադարի բաց է» խորագրով: Նույն օրը «Չաման» քերքը նեքը, «33 տարվա դայարք ավարսվում է վադը»: Խոսքը սիլայ դեկուում Եվրաքուրդարանի գլխավոր աուսադիայի նիստի մասին է: Այն գոմարվում է այսօր վերաքանակադես լուծելու Եվրոպական մասալին միությանը Թուրքիայի անդամակ

ցության հարցը: Օգսվելով աաիքից նեքնեք, որ Եվրաքուրդարանի աուսադիան ներկայացնում են 626 խորհրդարանական, որոնցից 217-ը սոցիալիստական խմբակցության անդամներ են, 173-ը երիտանուս ժողովրդավարական: Աուսադիայում դասկարելի քիլ են կազմում նաեւ «կանաչները»: Երբայրվում է, որ գլխավոր աուսադիան այսօր, հակառակ Դանիել Միսերանի քանեքին, կեկարելի Թուրքիայի օգսին: Այսուիսով, Թուրքիան 1996 թ. հունվարի- Իից կոլիանս մասալին դայանադարին: Համեայն դեղու, Ֆրանսիական «Ֆիգարո» քերքը «Թուրքիան Մախալին միության անդամ» խորագրի տակ դեռ դեկտեմբերի 12 ին նման կանխատեսում էր արել եւ Թուրքիային հասկացրել էր իր Ելերից 5-ը:

Երեւանի մեքուրի աշխատանքը մինչեւ ժամը 22:00

Դեկտեմբերի 11 ից Երեւանի մեքուր նախկին 23:00-ի վախարեն կաքխաքի մինչեւ 22:00: Տեղեկացնելով այս մասին Նոյյան տաղան գորձակադության քորակցին, ՀՀ տեսուրքի կ

նական կաաավարության, հասկադես գերմանական Կարմիր խուչի ցույց սիված օգուրդունը, ինչուս նաեւ այդ միջոցաուումը Deutsche bank ի քերում ալանդը: Երաքուրդի խուք է աղեկ նաեւ իկին Ռիսա Չյուսմուտի հասկցին: Այնուհետեւ ելուք են ունեցել երեկոյին մասնակցելու համար հասուկ Բոնն իրավիված հայ ալանադար երաժեսներ ժամ Տեր Մալիքյանը, Արասու Կավքյանը եւ Ավեքանա Կալաաարյուներ, որոնք ելուքները չաքիազանց մեծ սոլավորություն են քուրկ ունկնդրելու ի վրա:

Կերպով... Կերպով հայտնվեց զարթոթյան հերոսամարտի մասին գարձանայի մի գիրք, որն րնդգրկում է մարմնավորում է մոտ արածությունից ողջ քնքարի արգալիյան հերոսամարտի:

Չորի Բալայանի արձակը գարձանայի ուժ ունի, երեսյնների, դեպիների ու մարդկանց ողջ հոսանքն ու ռեալիստական շունչն այնքան իրական ներկայացնելու նրա վարդիսությունը «Դժոխք է

յին ոգին այստեղ դիտարկվում է շատ մոտ արածությունից, գրեթե դեմադրում, գրեթե ներսից: Ռոմանեսի գիրքն ոչ միայն զարթոթյան հերոսամարտի ժամանակագրություն է, այն ավելին է, էան սոսկ դեղիների, իրադարձությունների ու մարդկանց մի շարք: Եւ ինչպես խոստանում են այս գարձանայի արդյոք ու ճոխող գրքի էջերի մեջ, այնքան փաստագրական արձակը վերածվում է գեղարվեստական կիժմ ունեցող արձակի, որովհետև ճշմարիտ փաստագրա-

Եւ նորից ոլիս է խոստանված ինչպես կարողում էի գիրք, այնքան բունակայների դեմ ուսի էլած ժողովրդի սարկարության ողջ քնքարի Լոյսի տղապարտություն էր բողնում, այս կուսճեա զարթոթյանի զինվորներն ու ժողովրդական դիմադրության մարտիկները, որոնցից ամեն մեկը մի Սասունցի Դավիթ է, եւ չի հանգստանա, մինչեւ զավրիչը դարս շոթեցվի բիրյիական հոլից:

Չորի Բալայանն այս գրքում ա-

Չորի Բալայան, գարձանայի գիրք է գրել, գարձանայի տարածալար եւ այժմեական, ակնուրիկ ձեռով, ռեպորտաժի եւ դասճական հագրաճակնների մասին խորհրդածոյան ժամով, դասճական վեղի եւ ֆրոնիկների, գեղարվեստական արճակի տարեթի եւ ամաղինդ արճակի ու փաստագրական վեղի ողջ հնարաններն ու ձեւերը օգտագորճելով: Դու աշխարհի (այս, աշխարհի, շնորհիվ գրիդ) նաեւ որսերին քարճանություն, որ լույս է ճ-

գտագրական շարճան ամենուրեք փայլելից, Հայ դասի բողկացուցիչ մասերից մեկը» (Էջ 586): Իսկ սարկարությունը, քս Չ. Բալայանի, «ոգու գեճ է, դրան կոչված են ներգորճելու ժամանակակիցների վրա» (Էջ 587):

Այս ամենից հետո, մեճ կարող ենք ամփոփել եւ ասել, որ Չորի Բալայանի գրի ուժը հենց այն է, որ նա «Լարարթյան Ոգու» մեճ գարձակար դասկերում է կոնկրետ ու իրական մարդկանց ամուր շող

ԳՐԱՍԽՈՒԹՅՈՒՆ

Չորի Բալայանի նոր՝ «Դժոխք էւ դրախտ» գրքի մասին

դրախտ»՝ գրքում հասնում է իր գագարնակեթին: Պատճառը, քեճան հողով եւ մարճնով արճողոյին իրենն է իր հավասն է եւ արդարության ճիեղեր ճանող միակ ճանապարհը: Պատճառը նաեւ քագարվում է երեսյնների նուր չաֳման հայտնությունը, Լարարարը եւ նրա ժողովուրդը հայտնվել են նուր չաֳման ներսո դասերագճը: Էսենտս Հեմինգուեյն իր «Արիկայի կանաչ բլուրները» գրքում խոսելով դասերագճի քեճանի մասին (քե արճական եւ քե ոյեղիայում), այն կարճիկն էր, որ դա ամենաղճվարին եւ գրողից ամճնագողու մասնակցություն դասանցող (կենսափորճի առումով) քեճան է: Նա չգերագնցված գորճեր է համարում այդ քեճանյով Լեւ Տոլստոյի «Անաստուրյան դասվածները» եւ Ասեղայի «Պարծի մեճասանը», հասկանալով «Արեւոյի ճակատամարտի հայտնի հասվածը: Հեմինգուեյնի կարճիկով այն գրողը, որը չի մասնակցել եւ չի զգացել դասերագճի վստակներն ու մահվան մոթիկությունը, անկարող է վերադասկերել այդ քեճան, անկամ էր նեճ վարդիսություն եւ երեսակայություն ունի:

Ազգային ազտագրական եւ ինճնորճեճան համար ճղվող դրայարում դրտարվում են ժողովրդի լաֳվագունն որակները եւ դասանական չէ, որ ամեն մի հայտնակիր ազգի ամենամեճ սեղանագրությունը Լոյսը, մեճ մասամբ դասկերում է դասերագճական վիճակներ, Հոմերոսի «Իլիականից» մինչեւ մեր «Սասունցի Դավիթը» ականանես են ժողովրդի հերոսական դրայարի կոյնիմացիոն դասերին: Ազգի ինճնորճեճան համար ճղվող դասերագճի քնքարում ճեանում են ժողովրդի եւ նրա ճճարիտի գավակների հրաւարդասում հիււեցնող գարճանայի վերածնունդը: Հեմինգուեյն իր հայտնի հողվածում նաեւ նշում է, որ միայն մեճ սարանդ ունեցող գրողներն են, որ կարողանում են ճճարացիներն դասկերել ճայրահեղ վիճակում հայտնված մարդկանց ու երկրի ողջ բողուրսիք միաճամանակ այդ վիթխարի շարճանը մեջ ճեանելով ճիողականն ու բողուր: Բալայանը դասկերում է Լարարարի դրայարն րնդողն սեղարդյան, քիսուսյա արճներնի հողար եւ Խիզիկական քեճանգճան: «Դժոխք էւ դրախտ» դասնական ռեալիզմով գրված այս գիրքը նկարագարել է հենց ինքը Չորի Բալայանը, որի շնորհիվ գարճանայի մեճնիկ եւ քեճան է դարճել իր կաղն ու մասնակցությունը ոչ միայն քնքարողների, այլեւ գրի հերոսների ու գորճող անճանց հե: Գրքում հերոսներ են հարարա բողուր (նորից Լոյսի հեճնարարյան կերբ) կանայ: Տղարարիկ, մեճերն ու փոխեր: Ազգա-

կան նյութից մինչեւ գեղարվեստական հնարանը (իլիւեճն Զ. Դոստոևսկու օրագրային գրառումները, որոնք հետո հանճում էին հանճարեղ վեղերի սերագու) մի կայ է, էրն ոչ ավելի մոտ:

«Արյան այն քանակը, որ դասողանց է հայ ժողովուրդը, արճանալոր արյուն է: Նրանից կճնվի հերոսական սերունդ, Մի ժողովուրդ, որ չի ուղում մեճնել, չի մեճնի էրբն» (Անասոյ Զրան): «Լուս կհասնեն ճանր դասեր, էր կոթիլեն մեղ լոն եւ հնագանդվի, կկան օրեր քողուկա եւ դասանցելու, դասալի քնդղիություն կամ գորճնական շարճան եւ գեճնի եւ արյան, մինչեւ որ մեղ կհասողի նվաճել մեր իրավունները եւ հասնել մեր անկախությանը» (Լեւոն Շանր): Ա. Զրանի եւ Լ. Շանրի այս տղերով է սկսում իր «Դժոխք էւ դրախտ» Չորի Բալայանը: գիրքը կարդալու անվերջ մսածում էի ինչոյեւ անվանել այն ճանրային առումով, որովհետև այս գիրքը ճանրային ոչ մի օրեճնի չի ենք քողուկում, ոչ մի տանանի մեջ չի մտնում: Չի ենքարկելում, որովհետև Բալայանը ճամճանակ չունի (եւ ինքը Լարարարը բող չի սալի) դասերագճական վիճակներն ու արհավիրները դիտարկել հեղվից, հանցիս ու վերադրված «գրական քագկարողից»: ինչին աղալիմում են մեր արճակագիրներից շարքը: Ռոմանեսի չաֳից արագ է ամեն ինչ ճալարվում գարգանում, եւ այս աղեցնուցիչ գրի ամենակարեւոր ու արճեակալոր դասերից մեկն այն է, որ գրողն ամենուրեք է, մասնակցում է դարարդյան շարճան եւ հերոսամարտի համարա բողը իրադարձություններին: Եւ ճեղի է ունենում ամենագարճանային գրքում դասկերված քասային քվագող դասերագճական կյանքի ողջ կուրք, դասերագճի վիթխարի, անողոք անիվի սակ այս դեղիների ու դեճերի «Շորդարը», այս մարմնածոթ, վաստացի քվագող, համարա արճանագրություն հիււեցնող խոյ ճողովրդի հերոսամարտի ամեն մի ճամն ու կրվագի շատ ավելի գեղարվեստական արճանի կոյակաղ էջեր են հիււեցնում, էան ուեճ գեղարվեստական վարդիսներն ոճավորված դասամբ: Ռոմանեսի կյանք կա այստեղ, որովհետև հագրաճակներով մեղ հասած հայ կյանքի հարստանան ճեաներն են ճեան Լարարարի մուսաղաս բողուրների հենց կողմին, որ բիրյիական էան ու վարդը, արյունն ու աճյունը իրար են միալասանվող ժողովրդի հանճարեղ, չգրված օրեճնով դասողանել բիրյիական, Հողը եւ Գիրք:

Չորի Բալայանի «Դժոխք էւ դրախտ» գրքի շնորհագրությունը:

մեճուրեք է, արգալիյան դաճան դրայարի ամեն մի դրվագ անցնում է նրա հայացի խորով, սեա նա հանդիղում է Ռոքերս Բոյարանի եւ Սամվել Բարայանի հեճ, վաղ առավոտյան մեկնում ռագճանակաս, դիւերը սեուգելու եւ գինվորների հեճ հանդիղելու: Միս Զարրայան Բոխի հեճ բոյում է Սեղանակեր եւ, վստակելով կյանքը, մասնակցում ամենասարբեր իրադարձություններին: Այս, գրի քարճարճեճ ու րակներից է նրա փաստագրական հեճը, Արգալիի հայրության շող գարճանայի վաղվան ժողովրդական խոնր, ժողովուրդ, որի դարք, քայց խորը իմաստությունն ու հերոսությունը Բալայանը այնքան քարճ է գեճահատում (համարա ասակամացնում) եւ դասկերում քագողիկ խորությամբ եւ քեճակամությամբ: Բալայանը արյունով ու տաղանիկով գրված այս գրքում գույց է սալի, քե ով է մեր երկրի իսկական քարեկամը եւ Ռուսաստանի, նրա ճճարիտ ու ազտասեր մսակի հերոսաների դասկերումը Արգալիի համար մղվող դասճանակ եւ խիստ ճակասագրական այս հասվածում գրի կարեւոր նվաճումներից է:

Այս գիրքը, ի տարբերություն Բալայանի գեղարվեստական հրատարակատեսական քագճարիվ գրերի, համարա օրագրային բողուր ունի, քայց, չնայած դրան, շատ ավելի գեղարվեստական խոսիլ խոսրյուն ունի եւ գրալիություն (այն կարդալիս դարգաղես զգում եւ ճճում սանում է իր խորք), էան շատ շարի գեղարվեստական վեղերը: Բալայանը գրում է. «Մյով քանիլ, չճսճելով ճանրի գրված եւ չգրված օրեճներնի մասին, եւ անում էի կոնկրետ այն, ինչը, իմ կարճիկով, հարկավոր էր անել կոնկրետ ճամնակարգանում ելնելով կոնկրետ իրադարձություններից» (Էջ 3): Բալայան գրողի եւ մսածողի վարճված գրական ինտիլիցիան փրկում է նրան եւ մեկ այլ հարցում՝ ճամնակագրության խոնրի հարցում: «Դա իրադարձությունների ճամնակագրություն չէ: Համենայն դեպս, եւ բողուրովին չեճ քանացել հեճեղ ճամնակագրական սկզբունքներին: Խոսա ավելի շատ Լարարարյան շարճանը քնքարի վերաբող խոնրի մասին է, որոնք հենց սկզբից հեճվում էին մեր ժողովրդի ոգու վրա» (Էջ 4): Միս այստեղ է Բալայանի գրի քագհայտնան եւ նողասալի քանակին. «Լարարարյան շարճանը եւ երբեք չեճ քեճակել քագատաղես միայն աշխարհագրական Լարարարի, առավել եւս ԼԻԲՄի շրջանակներում: Եւ այն միւր վիեթ են ուղես ամբողջ հայ ժողովրդի ազգային ա-

կաղման մեջ, նրանց ամենուրեք դրայարի քնքարում, ակնասեսեկ ու մասնակցողի ճճարիտ ու զգություն շնող: Միաճամանակ Բալայանը մեղ դասճում է իր ազգի ճճարությունը կարգաճակների Շեչով ու Ռոզով, էանի դեճ բիրյիական Հողը ունի իր կարգաճան ճողովուրդը, որը Տերն է ու Պահարար Երայի ու Ալիստոմի, այդ Հողը երբեք չի կանճնվի օտար քեճակներին ու գեղատարաններին: Չ. Բալայանի «Դժոխք էւ դրախտ» գրքն այդ ճճարության դրտարումն է:

«Քայց առայճմ մեղանից հայ գրողներիցս յարաքանչյուրը դարճավոր է իր օրեճի եւ հնարավորությունների ներածին չաֳով դասել դոտերագճի առողայի մասին, որը նրառում է լույսը, խաղարը, դրտիսը, դճխը, կյանքը եւ մարտը» (Էջ 5): «Եւ առաջին հեճախոյունը, ինչոյեւ կոչ է հեճց ի վեր, այն է իննեն սարկարները, որ կոչվում են իրագորճելու իրենց դարճեր Անցյալի եւ Աղալայի առաջ» (589):

Եւ այստեւ, կատարվում է հրաւար ճակասային եւ ճամփուրային այս կատային քվագող գրատունը Բալայան արճակագրի գրել ու ճող դատում են դասերագճի եւ խաղարդության խճանկար, մարդ կային եւ ազգային կյանքի խճանկար, ավելին, նրանց շնորհիվ «վերճանելով ճոցասերերում արված նեղումները», Բալայանը ճող է քեճում գարճանայի գրական մողոյի քանակին, կյանքին, սկիող վեղիում ճայրահեղ վիճակում հայտնված ազգային կյանքի ինճանակ, անիվ չական դասկերում քանակին: Այս քանակով շնորհիվ է (որը նաեւ ամենուրեք քեճանական գրական աշխատանքի քանակին է, որ Բալայանը հայտարարում է գրողի իր հասկանալը. «Փորճել մեկնարանել Լարարարի ոգու քագատիլանը, ճագոնիլը, դասատիանել այն հողը, քե ինչ քան է հենց այդ ՌԳԻՆ, որի մասին այդքան խոսվում է այսօր: Ինճ համար եւ արդեն վաղուց են դարճել, որ խոսմն այստեղ ոգու քագարիչներն ամբողջության մասին է, որոնք ամուր միակցված են իրար, ինչոյեւ ճողճանի գողներ» (Էջ 6):

Եւ ինչոյեւ ինն է գրում գրի նախարանում, «Ինճ էլ ամենուրեք քանակ է վիճակվել ուլոր հայտնվել նրանց շարճանում, այճր անկողնակալ ռեպորտաժ են վարում դասմության դասարանի դասիլիցը, ուրի անուն է մարտադաս»: Ռեճն, աղասեճ դասություն մարտադասից նոր ռեպորտաժներն, մինչեւ որ Արցախը փարճի իր ճողը Լարարարյան վերջնականադես, որովհետև դա է ժողովրդի կամեն ու նողասալը:

ՄՐԵՍԱ ՏՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

1 Չորի Բալայանի «Դժոխք էւ դրախտ» Երեսն, 1995 թ. - 164-

Մարզական

Հայաստանի հավաքականի մրցակիցները հայտնի են

ՄԱՐԵԼԱ ԲԱՐՍԱՐՅԱՆ
Երկի Փարիզում տեղի ունեցավ 1998 թ. Ֆրանսիայում կայանալիք Հոյսրոյի աշխարհի հաջորդ առաջնության փնտխահանրությունը, որին ներկա էին Հայաստանի միջազգային ֆեդերացիայի ներկայացուցիչ ժոստ Ավաները, ՖԻՖԱ-ի գլխավոր ֆուտբոլիստը Յուրի Բլասերը, աշխարհի 16-րդ առաջնության կազմակերպիչ համանախագահ Միշել Պլասինին, արքեպիսկոպոս Գրիգոր Կարապետյանի և հավաքականի գլխավոր մարզիչները: Հայաստանից ներկա էին հանրապետության Հոյսրոյի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանը և գլխավոր ֆուտբոլիստը Պավել Խաչատրյանը:

Չեռմանական - Պարսեր - Նիա Չեռնոզոլովիս

Աշխարհի առաջնության մասնակցելու վերջնական հայտնի քիմիկ հասել էր 172-ի, սակայն վերջին դասին առաջնությունը մասնակցելուց հրաժարվեց Մալին: Միաժամանակ կապվածների ակ էր Բուսիա Չեռնոզոլովիսայի մասնակցության հարցը: Հոյսրոյի միջազգային ֆեդերացիան բույրացրեց այս երկրին հայտնի իր հավաքականին: Այսինքն, Եվրոպայից աշխարհի առաջնության մասնակցողների քիմիկ չհաշված Ֆրանսիայի հավաքականը, հասավ 49-ի, որոնց բնույթ էր նաև Հայաստանի հավաքականը: Եվրոպական քիմիկ բաժանվել են 9 ընտանական խմբերի: Ընդ որում կատարվել է արեհասական փնտխահանրություն: Հաշվի առնելով վերջին արդյունքները, Իսպանիայի, Իտալիայի, Գերմանիայի, Գանիայի, Նորվեգիայի, Նորվեգիայի, Ելեվիայի, Ռուսաստանի և Ռումինիայի հավաքականները խմբային մրցաշարում խար հեռ չհանդիպելու նորաստեղծ գլխավորել են 9 արքեպիսկոպոս:

խմբեր:
Վիճակահանրությունն անցկացրած էին Բլասերը, Չիլոնը, Մալին: Կոլմը, Վեան և Լալարը:
Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել է եվրոպական վերջին 9-րդ ընտանական խմբում, որտեղ մրցակիցներն են աշխարհի և Եվրոպայի բազմակի չեռնոզոլովիս Գերմանիայի հավաքականը, ինչպես նաև Պորտուգալիայի, Ուկրաինայի, Հյուսիս-

առնճանցիկ նաև Պորտուգալիայի հավաքականին, որը Հոյսրոյային հարուս դասնություն ունի և Եվրոպա-96-ի առաջնության ընտանական վաղի 6-րդ խմբում վաստորեն գրավել է առաջին տեղը ու եզրափակիչի ողբերգի ձեռք բերել: Ուսագրավ է, որ Պորտուգալիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականները Եվրոպայի առաջնությունում էլ նույն ընտանական խմբում էին: Ուկրաինական Հոյսրոյին մեռ հանրապետության մարզաշարները վաղուց ծանոթ են: Թվում է, Եվրոպայի առաջնության խաղերը մեռ Հոյսրոյային համար լավ վարձ էլավ և նրան կծգեն անհամեմատ ավելի լավ հանդես գալ աշխարհի իրենց անդրափակ առաջնությունում:

- Միս Եվրոպական մյուս ընտանական խմբերի կազմերը:
- 1-ին խումբ
Դանիա, Դոնասան, Խորվաթիա, Ալբանիա, Բուս
  - 2-րդ խումբ
Իսպանիա, Անգլիա, Եհաստան, Վրաստան, Մոլդովա
  - 3-րդ խումբ
Նորվեգիա, Շվեյցարիա, Չինլանդիա, Դոնգարիա, Արքեպան
  - 4-րդ խումբ
Շվեդիա, Շոտլանդիա, Ավստրիա, Լատվիա, Բելառուս, Եստոնիա
  - 5-րդ խումբ
Ռուսաստան, Բուլղարիա, Իսրայել, Կիորոս, Լյուխեմբուրգ
  - 6-րդ խումբ
Իտալիա, Չեխիա, Ալբանիա, Դանիական, Մալթա, Զարեյան կղզիներ
  - 7-րդ խումբ
Հոլանդիա, Բելգիա, Թուրքիա, Ռելս, Սան Մարինո
  - 8-րդ խումբ
Ռումինիա, Իռլանդիա, Լիսվա, Իսլանդիա, Մակեդոնիա, Լիխտենշեյն

ային Իռլանդիայի և Արբանիայի ընտանականները:
Առաջին հայացից բնույթ է խմբի կազմից դժգոհելու հիմք չկա: Սովորաբար ֆինանսատյա անտառայով հավաքականները ձգտում են Գերմանիայի գլխավոր քիմիկ հեռ ընդգրկվել նույն խմբում, Բանի որ նրա մասնակցությունը հանդիպումները եկամուտների լավ աղբյուրներ են և խաղերի ցուցադրման հետո սաստանային իրավունքները կարելի է վաճառել անհամեմատ ավելի բարձր գնումով: Այդ տեսակետից Եվրոպայի առաջնության ընտանական վաղում շահեցին Վրաստանի, հասկաղես Մոլդովայի հավաքականները, որոնք Չեռմանացիները հեռ նույն խմբում էին:
Մեռ մրցակիցներից հարկ է ա-

Ռոմանցերը հեռացավ, իսկ հարցերը մնացին

Մոսկովյան մարզական մամուլը շարունակում է նեռարկել «Սոյարսակ» Հոյսրոյային ակումբի գլխավոր մարզիչ Օլեգ Ռոմանցևի իր դասնոցի կաճավոր հեռանալու մասին հայտարարությունը: Ռոմանցևը, որը ծիածամանակ երկրի ազգային հավաքականի մարզիչն է, իր այդ ֆայր բացարկ է ջանքերը հավաքականում կենտրոնացնելու մտադրությամբ: Սակայն դա, ինչպես Մոսկովայից հայտնի են Արմենոյեի քրթակցին, առանճանաղես չի համոզում լրագրողներին: Չէ որ, մինչ այդ, հեռց ինքը Ռոմանցևը, հակասակ իշխող կաճիքի, ողորում էր, քի երկու դասնոցների համաշարումը լիովին հեռարկող է, և դրա լավագույն աղագույցը համարում էր իր աշխատանքը հավաքականի և ակումբի հեռ:

Կասկածի տեղի է աղյա տուն նման հայտարարության անտառայինությունը: Եվրոպայի Չեռնոզոլովիսի իր ծրագրումը հեռարկան հարանակը սանկրող հեռ «Սոյարսակը» 1:0 հաշվով հաղթեց Վարսավայի «Լեգիա» քիմիկ, Օլեգ Ռոմանցևը հայտարարեց, որ լիում է ակումբի գլխավոր մարզիչի դասնոցը, և ջանաղակ մեկնաղարանը իր ողբումը, ինչը բացաղակ դեղով է լրագրողների հեռ միշտ ֆաղաղաղարի Ռոմանցևի համար:

Մեկնաղարանություններից հեռ ծարվել է նաև «Սոյարսակի» գլխավոր մարզիչ ներկայիս դասնոցակասար, նաղյաղիում Ռոմանցևի քիմիկից Գերգի Յարցերը: Են քաղարկում է, որ ակումբի գլխավորությունն աղագույցը համար մեռ կեռումը չի գեղել: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

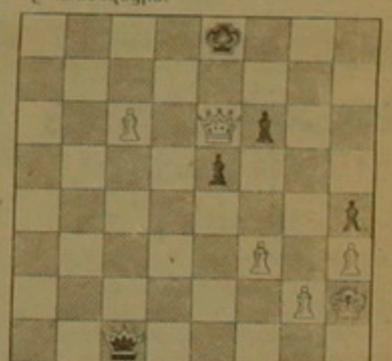
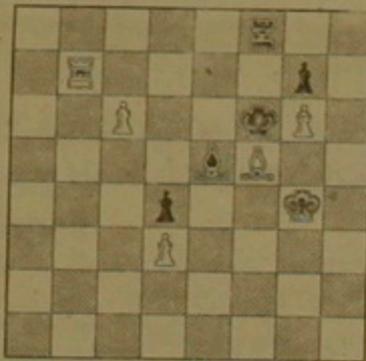
ՇԱՏՄՍ

Եվրազգային թարսիաներից

Ա. ԱՆԱՏԱՅԱՆ-Վ. ՊՐԵՍԵՐ	Ն. ԶԱՆԱՆԱՐՅԱՆ-Յ. ՏՈՐՄԱՆ
«Երեան»	«Տոմիկ»
Տարասան	Տոմգարիա

1. c4 Չ26 2. Չ13 c5 3. g3 d5 4. Փg2 Չc6 5. 0-0 d4 6. d3 e5 7. a3 a5 8. e3 Փe7 9. ed ed 10. Լe1 h6 11. Փ14 0-0 12. Չe5 Չe5 13. Փe5 Չg4 14. Չd2 Լe6 15. h3 Չe5 16. Լe5 Լg6 17. Թh5 Փd6 18. Լe2 Լg5 19. Թh4 Լe5 20. Թd8 Լd8 21. Լe5 Փe5 22. h4 a4 23. Լb1 Փd7 24. Փe4 Ս18 25. b4 ab 26. Չb3 b6 27. a4 Լ5 28. Փ13 Լ4 29. g4 h5 30. gh Փ15 31. Լd1 Փd6 32. Լg2 Փe7 33. a5 ba 34. Չa5 Լc8 35. Փd5 Փg4 36. Փ13 Փ15 37. Չc6 Փh4 38. Չe5 Լe7 39. Չg6+ Փg6 40. hg Ս16 41. Փe4 Լ3+ 42. Լ13 Լ18 43. Լg4 Փ12 44. Լh1 Փe3 45. Լh5 Լe6 46. Լc5 Լ14+ 47. Լg3 Լ18 48. Լa5 Փ14+ 49. Լg4 Փd6 50. Փ15+ Լ16 51. c5 Փh8 52. Լb5 Փh2 53. Լb7 Փe5 54. c6. սեղերը հանճանցիկ:

1. d4 Չ16 2. Չ13 d5 3. c4 e6 4. Չc3 dc 5. e4 Փb4 6. Փg5 c5 7. e5 cd 8. Չd4 Թa5 9. ef Փc3+ 10. bc Թg5 11. Լg Թg7 12. Թ13 0-0 13. Փc4 e5 14. Չb5 Չd7 15. 0-0 Չb6 16. Փb3 Փd7 17. Չc7 Փc6 18. Չd5 Չd5 19. Փd5 Փd5 20. Թd5 b6 21. Լe1 Լd8 22. Թ13 Լh8 23. Լe4 Լ6 24. a4 Լac8 25. h3 Լc5 26. Լd1 Թe7 27. Լe3 Լd1 28. Թd1 Լc8 29. Լd3 Թe6 30. Լd6 Թ15 31. Լd8+ Լd8 32. Թd8+ Լg7 33. Թe7+ Լg6 34. Թa7 Թb1+ 35. Լh2 Թb2 36. Լ3 h5 37. a5 ba 38. Թa5 h4 39. Թd5 Թ12 40. Թg8+ Լh6 41. c4 Թd4 42. Թg4 Թ12 43. Թg8 Թd4 44. Թg4 Թ12 45. Թe4 Լg7 46. c5 Լ18 47. c6 Թg3+ 48. Լg1 Լe7 49. Թb4+ Լe8 50. Թg4 Թe1+ 51. Լh2 Թc1 52. Թe6+, սեղերը հանճանցիկ:

ՃԱՍՏԱԳԻՐ

Էդիս Պիաֆի սիրեղայի Մարսել Մեղանի ողիսականը

ՎԱԳՐԱՆ ԲՐԱՆՍԻԱ
1948 թ. սեղտեղերի Չ1-ին ԱՄՆ-ում Հրանսիայի ընտանականի Մարսել Մեղանը հաղթեղով Տոմի Չային դարճավ աշխարհի չեռնոզոլովիս: Այդ մեռ հայտարարությունից հեռ նա դար-

մնամարսում, օղյամաղը Ասբանյան օղիկանոցի Արտես կրթում գարեղիկով լեռնազաղարիկ, կորճանցիկ: Մարսել Մեղանը և քաղոր սղեղորեն, որ ողբերգաղար գղիկեղին: Առաղյաղ դարճում ընտանականի չեռնոզոլովիս ֆուտբոլիստը կատարեղանկա ֆայրը, որ նրա համար աղ ջաղին հողարկաղարություն կաղյան կեղղեղին: Մարսելն 1949 թ. դեռ Հրանսիայի զաղարեղերից մեղին էր: 1969 թ., ինչպես Աղյուն ու Թոմիկը, Մարսելն էլ ազաղսից Հրանսիայի ֆուտբոլիստությունից և անկաղարյան ձեղղ քեղել: Շուրջ 3 մղիկան Հրանսիական ճաղյան տեղեղ ֆայրոսղյաղներ վեղարարճան հայեղեղիկ Հրանսիա: Նրանց քիմիկ էր նաև Մարսել Մեղանի ընտանիկը: Բայց ինչպես հայեղանաղարճել գեղեղանեղեր: Այս սարի, այնուամենայնիվ, անկաղարի ընտանականից այրին Մարսելը, Մարսել Մեղանի դաղարը կատարեղանկայից շարաղիկեղ Հրանսիայի Պեղղիկյան ֆայր: Տարիներ անց էլ Մարսել Մեղանի դիսղը մեռ համ դիսաղարարյան կրկին հանճանցիկն հողին: «Ես կեղնամ աշխարհի ճաղղ, երե ինճանցիկ ողյանսղեր», աղոս էր Էդիս Պիաֆի իր հայեղի կեղղից մեղում, որը նղիղում էր սղեղյաղին Մարսել Մեղանին:

ճավ Հրանսիայիցիները կուղր և սղրային կաղղերի մեղ էր հանրահայեղ եղղղիկ Էդիս Պիաֆի հեռ:
Բայց մեղ սարի անց, 1949 թ. հողեղների 28-ին, եղր Մարսել Մեղանը կրկին մեղնում էր ԱՄՆ, այս անգամ աշխարհի չեռնոզոլովիս իր ֆայրոսղ դասնոցանկու ժաղ լա Մասղի հեռ:

Պրոֆեսորը՝ միջազգային կարգի մրցավար

Միտղական լողի միջազգային ֆեդերացիայի գորղղորը միջազգային կարգի մրցավարի կոչում շեռնեղ Հայաստանի ֆիզկուղյուստայի ողեսկան ինստիտուտի ամբիղնի վարիչ, պրոֆեսոր Իգոր Մաղարյանին: Լողով նա սարվել է ողասանկան սարիներից: Ռուսանդական սարիներին հաղթողությամբ մասնակցել է մրցումների և բաղմիկաղ նվաճել Հայաստանի չեռնոզոլովի կոչումը: Այնուհեղես դաղնաղով ֆիզկուղյուստայի ինստիտուտի դասաղյուս նա հեռաղրեղեղ լողի գիսական խնղիրեղերով, մարզիկեղն:

րի աղաղղության բարճաղյան մեղղղների մեղկամար, որոնք էլ դարճան նրա դիսերսաղիայի քեռանեղը: Ավարեղելով իր եղղյրները «կաղղյուս մրցողիներում», նա սղեսց գրաղվել մրցավարությամբ, մասնակցեղ խուղոճ մրցաղարերի կաղմակեղղյան և անցկացման հարցերով: Պրոֆեսոր Մաղարյանն աղիկղղերն մասնակցում է լողի հանրաղղեսական ֆեդերացիայի աշխատանեղներին, համարվեղով այդ մարզական կաղմակեղրյուսյան վողիսաղյաղաղեր:

Երազում է հասնել դոռնոցի ռեկորդակրուսուն

Աղից Հրանսիայի մոսղղիկիսն է, որը 750 խամ «Կաղասակի» մակեղի շարղիկով հաղթեղ է «Բոլ դՕր» մրցումներից մեղում, իսկ ճաղից նրա մոսղղիկի վրա Հրանսիական դոռնոցիկղերի Լեղիսիա անողղով չեռնոզոլովիսն է, որը 3 անգամ արճանաղել է դոռնոցիկղերի «Հոս դՕր» մրցանակին: Մասղղիկիս չեռնոզոլովիսն Զիղիղ Պիեղեղեղ վաստեղեղ լեղ ողանոցի «ասղին», որ հաղթող անգամ ինեղ ավելի հաղող ողեղ է

հանղես զա մոսղղիկիսն մրցումներում, որողեղի կարողանա հասնել Լեղիսիայի ռեկորդին:

